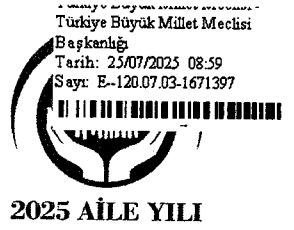

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16940314

Konu: Soru Önergeleri (7/25340-7/25344-7/25345-7/25346-7/25347-7/25451-7/26742-7/26743-7/26744-7/26746-7/26747)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 21.03.2025 tarihli ve 1602186 sayılı yazınız.
b) 21.03.2025 tarihli ve 1602196 sayılı yazınız.
c) 21.04.2025 tarihli ve 1615003 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/25340, 7/25344, 7/25345, 7/25346, 7/25347, 7/25451, 7/26742, 7/26743, 7/26744, 7/26746 ve 7/26747 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/25340 Cevap Metni (1 Sayfa)
- 2 - 7/25344 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 3 - 7/25345- 25347 Cevap Metni (5 Sayfa)
- 4 - 7/25346 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 5 - 7/25451 Cevap Metni (1 Sayfa)
- 6 - 7/26742 Cevap Metni (4 Sayfa)
- 7 - 7/26743 Cevap Metni (5 Sayfa)
- 8 - 7/26744 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 9 - 7/26746 Cevap Metni (5 Sayfa)
- 10 - 7/26747 Cevap Metni (2 Sayfa)

7/25340 GK 126
7/25344 " "
7/25345- " "
7/25346 " "
7/25347 " "
7/25451 " "
7/26742 " 144
7/26743 " "
7/26744 " "
7/26746 " "
7/26747 " "

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: CA360606-4DD1-47DC-BB8F-099206154563

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Diyarbakır Milletvekili Sayın **Dr. M. Sezgin TANRIKULU**'na Ait 7/26742 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından ülkemizde kadınların, eğitim, bilim, sağlık, siyaset, ekonomi ve çalışma hayatı başta olmak üzere hayatın tüm alanlarında yer alarak hak, fırsat ve imkânlardan tam ve eşit olarak faydalanmaları ile her alanda ve düzeyde etkin bir şekilde temsillerinin artırılması amacıyla önemli çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızın 2024 yılı Kadının Güçlendirilmesi Faaliyet Programının Bütçesi 2.900.813.000 TL'dir.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı işbirliğinde 2021-2024 yılları arasında yürüttüğümüz "*Türkiye'de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Projesi*" ile ülkemizde kadın erkek eşitliğine duyarlı planlama ve bütçelemeyi sistematik ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirecek bir modelin de temelleri atılmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda "*Türkiye'de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Strateji Belgesi ve Eylem Planı*" hazırlanmıştır. Merkezi yönetim bütçesi içinde bulunan 4 alt programa ve pilot belediyelerin yürüttüğü 4 hizmet programına kadın erkek eşitliği analizi uygulayarak ilgili kurumlar için bir yol haritası hazırlanmıştır. Hem merkezi yönetim hem de yerel yönetim bütçe hazırlama rehberinde kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme ilkesi yer almıştır. Aynı zamanda Yatırım Programı hazırlama rehberinde kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme konusuna önemli bir vurgu yapılarak; kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme anlayışıyla hazırlanan projelere öncelik verileceği belirtilmiştir. Hazırlanacak fizibilite çalışmalarında projelerin sosyal etkileri analiz edilirken, kadın-erkek eşitliği analiziyle belirlenen etkiler ve değerlendirmelerin dikkate alınacağı ifade edilmiştir. Ayrıca 2025-2027 dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi'nde bu çabalar bir adım daha öteye taşınarak; eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal içerme sektörlerinde teklif edilen yatırımlar için; söz konusu yatırımın kadın erkek fırsat eşitliğine duyarlı bütçelemeye katkıda bulunup bulunmadığı ile ilgili bir değerlendirme göstergesi eklenmiştir.

Konuyla ilgili bir diğer önemli gelişme, merkezi yönetim bütçesinde yer alan program ve alt programlarda kadınların güçlenmesine ilişkin gösterge sayısının artırılmasıdır. 2022 yılı bütçesi içinde kadın erkek eşitliğine duyarlı 39 gösterge bulunuyorken, 2025 yılı bütçesinde bu sayı 60'a yükselmiştir.

Tüm çalışmalarımızın sonucunda, 2023 OECD raporuna göre Türkiye, OECD genelinde kadın erkek eşitliğine duyarlı bütçelemeyi uygulayan 23 ülke arasında yer almıştır. Önümüzdeki dönemde projenin II. Fazı uygulanmaya başlayacaktır. II. Fazın çerçevesini, I. Fazda oluşturulan mekanizmaların etkinliğini ve kapasitelerini artırmak, iç ve dış denetim uygulamalarında kadın erkek eşitliği perspektifini dâhil etmek ve özellikle büyükşehir belediyelerinde iyi uygulama örneklerinin artırılması oluşturmaktadır.

Bakanlığımız tarafından kadınların istihdam edilebilirliklerini artırmak ve ekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak amacıyla yürütülen çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Türkiye'de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan "*Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı*"nda 2028 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel

amacıyla hazırlanmıştır. Bahse konu belge, kadınları ve kız çocuklarını her alanda güçlendirmek amacıyla kurumlar arası iş birliğini geliştirmek üzere Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım ile Çevre ve İklim Değişikliği politika eksenleri çerçevesinde kurgulanan Planda; beş temel politika eksenine ilişkin “5 Temel Amaç”, “20 Strateji”, “83 Faaliyet” yer almaktadır. Bahse konu dokümanın 'Ekonomi' başlığı altında belirlenen temel amaç, kadınların ekonomik olarak güçlenmesini sağlamak ve değişen işgücü piyasasına tam, eşit ve etkin katılımlarını desteklemektir. Bu doğrultuda, dokümanda belirlenen politika eksenleri aşağıda sıralanmaktadır;

1. Kadınların işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak ve insana yakışır işlerde istihdamlarını artırmak için mevzuatın gözden geçirilerek iyileştirici düzenlemeler yapılması,
2. Kadınlara ve kız çocuklarına, ikiz dönüşüme (yeşil ve dijital dönüşüm) uyumlu işgücü piyasasında ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yetenekler kazandırılması,
3. Sürdürülebilir kalkınma için kadınların ekonomik güçlenmelerini desteklemek amacıyla eşitlik ve kapsayıcılık temelinde kamu ve özel sektörün dönüşümünün sağlanması,
4. Kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması,

Diğer taraftan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde “Kadının Güçlenmesi Konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi” yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Bakanlığımız tarafından düzenlenen “*Kadınlarla Yükselen Türkiye*” programında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Söz konusu Genelge kapsamında, Sayın Bakanımız başkanlığında ilgili diğer bakanlıklar ve kurumların katılımıyla kadınlara yönelik sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik tüm çalışmaların izlenmesi, değerlendirilmesi, koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması amacıyla “*Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu*” kurulmuştur.

Ayrıca Genelgede, kadının güçlenmesine ilişkin çalışmaların yerel düzeyde etkin şekilde yürütülmesi ve takibi amacıyla, tüm illerde Vali başkanlığında “*Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları*” oluşturulmuştur.

Bu çerçevede; Bakanlığımızca kadının güçlenmesine yönelik çalışmalar, Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ve Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulları tarafından belirlenecek proje ve politikalar çerçevesinde yürütülmeye devam edecektir.

Bakanlığımızca yürütülen projeler ve faaliyetler ise;

- Bakanlığımız tarafından kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi amacıyla “*Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi*” ve “*Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Projesi*” yürütülmüştür. Hâlihazırda ise “*Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi*”, “*Hobin İşin Olsun Projesi*” ve “*Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi*” devam etmektedir.
- Bu projelerin yanında kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının güçlendirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile “*Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü*” ve TÜBİTAK ile “*Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü*” imzalanmış olup, “*kadingirisimci.gov.tr*” internet sitesi erişime açılmıştır. Bahse konu internet sitesinde Kadın Kooperatifleri Ağına kayıtlı kadınlar için “*Ben De Varım*” uygulaması hayata geçirilmiştir. Ayrıca, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamında Tarım ve

Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı işbirliğinde imzaladığımız “*Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü*” çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir.

- Bu çalışmaların yanı sıra; kadın istihdamının artırılması, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile “*IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü*”, İŞKUR ile “*İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü*”, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ile “*OSTİM İş Birliği Protokolü*”, Hepsiburada ile “*Türkiye’nin Girişimci Kadınları İşbirliği Protokolü*”, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile “*Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü*” ve Reges Elektrik ile “*Kadınlar için Enerji Okulu İşbirliği Protokolü*” imzalanmış olup, Protokoller kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

2025 yılında ilan edilen Aile Yılı kapsamında aile kurumunu destekleyici adımlar atılmaktadır. Bu doğrultuda "Doğum Sonrası Yarım Zamanlı Çalışma Hakkının Kullanımına İlişkin Yönetmelik", 18.07.2025 tarihli ve 32959 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmeliğe göre kadın ve erkek memurlar doğum veya evlat edinme sonrası analık ya da babalık izninin bitiminden itibaren çocuğun ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden ay başına kadar yarı zamanlı çalışabilecektir. Haftalık 20 saatlik çalışma esasına dayalı bu düzenleme, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine daha fazla zaman ayırmalarına ve aile içi bağların güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlayacaktır.

Diğer taraftan Bakanlığımızca 0-36 ay çocukların bakımı ve gelişiminin fırsat eşitliği sağlanarak desteklenmesi ile kadınların iş ve özel hayat dengesini sağlamaya yönelik ev temelli bakım hizmetlerinin standart ve nitelikli sunulması amacıyla UNICEF Türkiye iş birliğinde çeşitli ülkelerdeki farklı uygulamalardan yararlanılarak ve günümüz ihtiyaçları, toplumun sosyokültürel yapısı göz önüne alınarak tamamlayıcı bir model önerisi olarak “*Nitelikli Çocuk Bakıcıları Aracılığıyla Ev Temelli Çocuk Bakım Hizmet Modeli Geliştirme Projesi*” yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız denetiminde bulunan özel kreş ve gündüz bakımevleri gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan kuruluşlar olup kuruluş binası, personel, işleyiş vb. ile ilgili ruhsatlandırma, denetim ve rehberlik işlemleri tarafımızca yürütülmektedir. Erken çocukluk dönemi bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında ilgili paydaş kurumlar ile istişare toplantıları gerçekleştirilerek kreş ve gündüz bakımevleri kurucu ve/veya adaylarına mevcut devlet yardımları ve teşvik uygulamalarına yönelik farkındalık ve tanıtım çalışmaları yürütülmektedir.

Bununla birlikte, erken çocukluk döneminde yer alan tüm çocukların kreş hizmetlerinden eşit olarak yararlanabilmesi ve sosyal ve ekonomik düzey farklılığı olmadan fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi amacıyla mevzuat doğrultusunda özel kreş ve gündüz bakımevleri kapasitelerinin yüzde üçü, il müdürlüklerimizce tespit edilerek Ücretsiz Bakım Hizmeti kapsamında çocukların ücretsiz yararlanması için kullanılmaktadır.

Ek olarak *Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik* hükümleri kapsamında birden çok kadın çalışanı olan iş yerlerinde 0-6 yaş çocuk bakımına ilişkin kadın çalışanlar için düzenleme bulunmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi iş birliğinde 2019-2024 yılları arasında yürütölen "*Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler II Programı*" kapsamında, esnek çalışma biçimlerinin kadınların insana yakışır işe erişimi üzerindeki etkilerini değeriendiren bir araştırma gerçekleştirilmiş olup, bu doğrultuda politika geliştirme çalışmaları yürütölmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğeri konular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değeriendirilememiştir.